

Filistijnse tempels kloppen met het Bijbelse plaatje

SIMSONS LAATSTE UREN

Simson buigt zich voorover. Elke spier van zijn lichaam spant zich. Zweetdruppels paret op zijn voorhoofd. Geamuseerd staren de Filistijnse mannen en vrouwen naar de eens zo gevreesde Israëliet. Wat haalt hij nou uit? Dan gaat er een schok van onrust door de aanwezigen. De pilaren bewegen...

De Bijbelse geschiedenis over Simson die de pilaren van de Filistijnse tempel in Gaza omverduwt, waarna duizenden Filistijnen de dood vinden, is een van de meest tot de verbeelding sprekende passages uit het Oude Testament. Maar klopt het plaatje van een gespierde man, leunend tussen twee enorme pilaren? Critici hebben lange tijd om dat beeld gelachen. De Amerikaanse Bijbelwetenschapper John L. McKenzie (1910-1991) zei bijvoorbeeld: „Een paleis of tempel die duizenden mensen op het dak kon dragen, gesteund door twee centrale pilaren op armlengte van elkaar, heeft nooit bestaan.” Maar archeologisch onderzoek laat intussen een ander geluid horen: de schrijver van Richteren 16 wist heel goed waar hij het over had.

TWEE PILAREN

In 2010 stuitten archeologen bij opgravingen in Gath, een van de vijf grootste steden van de Filistijnen en woonplaats van Goliath,

op de resten van een tempel. In die tempel bleken twee centrale pilaren te hebben gestaan. Een van de wetenschappers die bij het project betrokken was, merkte op: „Interessant genoeg doet de architectuur van deze tempel, met zijn twee centrale pilaren, denken aan het bouwkundige plaatje dat beschreven wordt in het bekende Bijbelse verhaal van Simson en de Filistijnen.”

MET GESPREIDE ARMEN

Dit was niet de eerste Filistijnse tempel die werd gevonden. In 1970 is er al een tempel ontdekt in Tel Qasile, iets ten noorden van het huidige Tel Aviv. Rond de tijd dat Simson leefde, was Tel Qasile een belangrijke Filistijnse havenstad. De tempel begon als een klein gebouw, maar werd twee keer uitgebreid, zodat hij uiteindelijk 14,5 bij 8 meter mat. De verschillende bouwfases vertoonden overeenkomsten met de bouwstijl van Cyprus en Zuid-Griekenland. Dat ligt voor de hand, aangezien de Filistijnen volgens Amos 9:7 afkomstig waren uit Kaftor; dat is waarschijnlijk Kreta in Griekenland (zie ook Weet 61). Opvallend was echter dat er in de centrale hal van de tempel resten van stenen sokkels zijn gevonden, waarop twee grote cederhouten pilaren hebben gestaan, die het dak droegen. De pilaren stonden zo dicht bij elkaar dat je ze tegelijkertijd kon vastgrijpen als je je armen spreidde.

Ook in Ekron, een andere van de vijf belangrijkste steden van de Filistijnen, is een tempel gevonden, die verwoest is in de elfde eeuw v.Chr., dus rond de tijd dat Simson leefde. Net als de tempels in Gath en Tel Qasile had deze tempel twee houten pilaren in de centrale hal, die iets meer dan twee meter bij elkaar vandaan stonden. „Deze indeling lijkt op die van de Filistijnse tempel in Tel Qasile, waar twee steunpilaren zo’n 1,8 meter uit elkaar stonden. Deze twee pilaren doen natuurlijk ook denken aan de pilaren in de Filistijnse tempel in het beroemde Bijbelverhaal uit Richteren 16,” aldus archeologe Trude Dothan, die meewerkte aan de opgravingen in Ekron.

REALISTISCH SCENARIO

Hoewel er nog geen grote Filistijnse tempel in Gaza is ontdekt (waar het drama rond Simson zich afspeelde), passen de al bekende vondsten mooi in de Bijbelse geschiedenis. Richteren 16 schetst een realistisch scenario, dat tot in de bouwkundige details klopt.

Vond je dit interessant? Lees dan ook dit artikel dat eerder in de Weet stond:
www.weet-magazine.nl/simson

• WEET MEER:

www.weet-magazine.nl/weet-meer